

Hãy Trả Lại Những Gì của Trường Petrus Ký cho Trường Petrus Ký

BP

Lần cuối cùng tôi ăn một cái Tết-đúng-nghĩa là cách đây 39 năm. Ở Sài Gòn. Ăn Tết-đúng-nghĩa là ăn Tết với gia đình, với bạn bè, trên quê hương, trong một bầu không khí tự do, dân chủ.

35 năm Tết-lưu-vong, với tôi, là khi quên (!), khi nhớ nên, nếu có ăn Tết, thì cũng nhờ gia đình kêu, bạn bè mời. Nhưng “ăn” là “ăn” vậy thôi, trong cái tinh thần “Vui là vui gượng kẻo mà”. Cảnh không Tết thì

người làm sao “tết” nổi?!

Từ ngày bỏ nước ra đi, Tết, với tôi, đậm nhất là kỷ niệm! Là hình ảnh đoàn tụ gia đình mấy ngày Tết, là giây phút trang nghiêm lễ Phật, rước Ông-Bà đêm giao thừa, là những ngày, đêm vui chơi cùng bạn hữu và, làm sao quên được cái không khí rạo rức, vui tươi của thời học sinh: lo bích- báo, chuẩn bị cây mùa xuân, tập dợt liên hoan văn nghệ vân vân : toàn những kỷ niệm trước tháng 4 - 75! Ăn Tết thì phải ăn với kỷ niệm đẹp, mà 4 cái Tết sau-75 thì.. xấu xí quá! mất mát quá! toi tả quá! tàn tạ quá! buồn bã quá! Giữ làm chi cho chật trí nhớ?! “Cây mùa Xuân” cuối cùng của tôi là ở Petrus Ký. Rồi Pétrus, bước sang “cô láng giềng” Khoa Học kế bên, thỉnh thoảng tôi cũng ghé mắt chào ngôi trường cũ nhưng, sau – 75, thì không! Bởi vì Petrus Ký không còn là Petrus Ký nữa. Như đại lộ Cộng Hòa trước mặt nó đã không còn Cộng Hòa.

Petrus Ký bị đổi thành Lê Hồng Phong, đại lộ Cộng Hòa bị mang tên Nguyễn văn Cừ. Lúc đầu dân Sài Gòn bức xúc lắm! Chả hiểu ở đâu mà lòi ra hai cha ... cặng chú kiết này? Chỉ sau khi bị bắt đi họp tổ, học chánh trị...vv đến phờ người, sụp mắt thì mới rõ : ông Hồng Phong (đòn) gánh.. chức Tổng Bí Thư (thứ hai) của đảng Cộng Sản, ông Văn Cừ là ông “Bí” thứ tư. Đấy, toàn chánh Tổng cả! Tháo nào! Thêm cái, trường “Phong” nằm trên đường “Cừ” : Phong – Cừ : ngọn gió cừ khô. Âm thì kêu mà nghĩa thì hách! Cũng may ông Cừ tên Cừ, chứ nếu rút cái dấu « móc” (thành Cù) hay có cây gậy kế bên (thành Cùi) thì nghe còn độc đáo, “ấn tượng” hơn nữa!

Không chỉ mất tên, « Petrus Ký » còn mất đi bức tượng của nhà Bác Học Việt Nam đầu tiên: biểu tượng của trường. Rồi hai câu đối của giáo sư Ưng Thiệu khắc trước cổng trường (đầu thập niên 50), nói về cái nguyên tắc sống của Cụ Petrus Ky :

*“Không Mạnh cương thường tu khắc cốt
Tây Âu khoa học yếu minh tâm”*

(Theo Giáo Sư Nguyễn thanh Liêm)

Một mặt hãy khắc ghi vào trong xương tủy nền luân lý đạo đức Á Đông và mặt khác hãy làm sáng sửa tâm hồn mình bằng nền văn minh khoa học tân tiến của Âu Tây cũng bị bọn Khuyển Ưng đục bỏ! Bao nhiêu hành động vô trách nhiệm và ti tiện đó cũng chỉ vì Petrus Trương Vĩnh Ký bị người Cộng Sản, tuy công nhận cái thực tài, nhưng đã kết tội ông là làm “tay sai” cho Pháp.

“... Trương không đem tài học của mình để “kinh bang”, để “cứu nước”, Trương lại cam tâm làm tay sai cho giặc Pháp. Cái học vấn của Trương càng uyên bác bao nhiêu thì cái tác hại của Trương đã làm càng lớn bấy nhiêu. Trương đã làm công việc tuyên truyền có lợi cho giặc Pháp rất nhiều” (Mẫn Quốc: Trương Vĩnh Ký, một nhà bác học trứ danh đã ngang nhiên đóng vai trò đặc vụ tình báo, làm tay sai đắc lực cho giặc Pháp.

Tạp Chí Nghiên Cứu Lịch Sử số 60-1964

“Kể đến phần đóng góp của Trương Vĩnh Ký vào văn học nước nhà, chúng ta không bỏ qua, nhưng cũng không đánh giá cao, coi như là phong phú lắm hay quý lắm. Vì loại trừ tính tư tưởng phản động và hữu lậu ra, nó còn lại những gì? Có chăng là một số tài liệu tham khảo vào việc nghiên cứu”

Trần Huy Liệu - *Nhận định về Trương Vĩnh Ký*. Tạp Chí Nghiên Cứu Lịch Sử số 63 -1964).

“Cuộc đời làm tay sai cho giặc của Trương Vĩnh Ký đã để lại cho các thế hệ sau ông một bài học lịch sử: Một người tài như Trương Vĩnh Ký mà thiếu đức, mà phản quốc vẫn bị đời đời nguyền rủa

'Xuất' và 'Xử' trong cuộc đời chính trị của Trương Vĩnh Ký / Nguyễn Đắc Xuân / 2001).

Không biết Mẫn Quốc là ai. Hoặc đó là một tên văn nô, bồi bút, theo lệnh Đảng, "sửa" bậy nhà Bác Học hoặc là một bút hiệu tạm bợ của một "gian sĩ" nổi tiếng, viết trái với lương tâm, nên không dám để tên thật? Nhưng Trần Huy Liệu thì dân Sài Gòn hơi biết ... biết, từ khi cái tên (nom, prénom) Trương minh Giảng ... vượt biên, để con đường lại cho Liệu (Phú Nhuận). Trên phương diện học thức và làm báo thì Trần Huy Liệu là con chuột nhất bên cạnh núi Thái Sơn Petrus Ký. Tuy nhiên về chánh trị thì đó là người thay mặt Hồ Chí Minh nhận ấn tín khi vua Bảo Đại thoái vị. Liệu là người không biết tự trọng, vô tình, vô nghĩa, đã bỏ mặc cho một bà vợ ... bé của mình, bị Đảng cho đi "cải tạo" địa chủ, đến chết. Liệu cũng là cha đẻ, bịa ra «anh hùng tí hon» Lê văn Tám để tuyên truyền cho Đảng (theo tiết lộ của giáo sư Phong Lệ)! Rồi Nguyễn Đắc Xuân! Nguyễn Đắc Xuân là một trong những người Huế, Tết Mậu Thân, theo chân "Bộ Đội" về đốt tan hoang xứ Mẹ, cùng "giải phóng" trên 5000 đồng hương ra khỏi ... trần gian, trong đó chính tay Xuân đã xử bắn người bạn thân Trần Mậu Tý (nhân viên tình báo, đảng Đại Việt), người đã giúp Xuân trốn ra bung (theo "Biến Động Miền Trung" của Thiếu Tá Liên Thành).

Ngoài đám văn nô bồi bút CS, tôi chưa nghe ai nguyên rủa cụ Trương Vĩnh Ký, nhưng Nguyễn Đắc Xuân thì tôi nghe nhiều người Huế vừa khinh (Nhã Ca) , vừa chửi (Bằng Phong Đặng Văn Âu, Liên Thành..). Tự xưng là nhà "sử học" Huế, Nguyễn Đắc Xuân cho ra lò mấy tác phẩm viết về các ... cung tần mỹ nữ triều Nguyễn, và là một trong những đứa "em" của Cụ Vương Hồng Sển. Nhưng, trong khi trò chửi nhà Bác Học thì thầy lại khen nức nở: Trương Vĩnh Ký, Trương Minh Ký, Huỳnh Tịnh Của là ba ông minh triết bảo thân, *gần bùn mà chẳng nhúng mùi bùn*, không ham "*đục nước béo cò*" như ai, chỉ say đạo lý và học hỏi, sống đất Tào mà lòng giữ Hán, *thác không tiếng nhơ*, thấy đó mà mừng thầm cho nước nhà những cơn ba đào sóng gió còn hiếm người xứng danh học trò cửa Khổng. ("Sài Gòn năm xưa" /1991).

Mời bạn "nghe" thêm một nhà văn Cộng sản khác, Sơn Nam, viết về ông Trương Vĩnh Ký: «Ông Trương Vĩnh Ký từ khi đổ đạt cho đến khi mất vẫn tỏ ra thân Pháp. Tuy nhiên, người ở miền Nam không bao giờ khinh rẻ ông. Ông không gia nhập Pháp tịch; trước khi mất, ông biết thân phận của người học giả sống trong thời kỳ khó khăn... Ông này khi sanh tiền tuy là nhà nước tin cậy mặc dầu chớ chẳng hề ỷ thế mà hại quê hương, chỉ vẽ cho các quan Lang sa biết phong tục lễ nghĩa của con nhà An Nam, cho khỏi chỗ mích lòng nhau, làm cho mẹ gà phải thương con vịt. Đêm ngày lo đặt sách này dịch sách kia cho kẻ hậu sinh dễ học. Thiệt là quan thầy của cả và Nam Kỳ... (cá tính miền nam, Nxb Trẻ 1997).

Chuyện kết tội ông Trương Vĩnh Ký nằm trong đường lối, chính sách của Hà Nội, đã được Giáo sư Nguyễn Huệ Chi (1938), trưởng phòng Văn học Việt Nam cổ cận đại của Viện Văn học, nguyên chủ tịch Hội đồng Khoa học của Viện Văn Học thuộc Viện Khoa Học Xã Hội Việt Nam, là hội viên Hội Nhà Văn Việt Nam từ 1984, đã "che đù" , thú nhận trong một phỏng vấn của Thụy Khuê trên đài RFI (2005?): Xin Nguyễn Văn Hoàn và bạn đọc cũng như thính giả nghe đài RFI rộng lượng thông cảm, tôi không có ý trưng ra đây để châm chích gì một học giả nổi tiếng như Đặng Thai Mai. Tôi cũng không nghĩ những gì Phạm Quỳnh, Trương Vĩnh Ký, Nguyễn Văn Vĩnh từng nói, viết và làm đều hay đều tốt cả. Từ bình diện lịch sử văn học mà xét, vốn là sản phẩm của một giai đoạn giao thời, đầy éo le bất trắc: đất nước mất chủ quyền, chuyển đổi không triệt để từ mô hình phong kiến sang mô hình thuộc địa tư bản, và trong tư cách những nhân vật ngẫu nhiên được lịch sử lựa chọn để đóng vai trò tiêu biểu trong giao thoa văn hóa Á-Âu là một nhu cầu tất yếu của mô hình xã hội ấy, những giá trị tinh thần do các học giả Trương Vĩnh Ký, Nguyễn Văn Vĩnh và Phạm Quỳnh tạo ra có phần được và phần chưa được, có cái đẹp và cái chưa đẹp lắm, có mặt thật và mặt ngày nay ta đã thấy là ảo, có nhiều điều mới mẻ và cũng có nhiều điều với thời gian đã cũ đi, có chỗ rất đáng ghi nhận và cũng có chỗ còn phải gạn lọc, phê phán, chuyện đó bình thường. Tôi chỉ muốn lưu ý rằng vào những năm 60-70, và cả đến 80, 90 cho đến gần đây nữa, trên miền Bắc xã hội chủ nghĩa và sau này trên cả nước, khi nhìn lại những hiện tượng văn hóa nói trên, cách tư duy của rất nhiều người trong giới nghiên cứu chúng ta đều rất ráo phủ định theo hướng "căng", "cương" như đã dẫn. Nó là phương pháp tư tưởng quen thuộc của cả một thời. Nếu nói như anh Hoàng Ngọc Hiến là "cái nước mình nó thế", thì tôi cũng xin bắt chước anh mà nói "*cái thời ấy nước mình nó thế*". Tiếc thay mình lại không nhận thức ra cái thời ấy nó như thế, hay nếu có nhận thức ra thì cũng không dám ngay thẳng thừa nhận về một cái thời nó bó buộc mình phải làm như thế, chưa nói có đủ quả cảm để suy nghĩ cho đến tận cùng, rằng do đâu mà phần lớn trí thức lại tự nguyện bắt mình phải làm như thế ...

<http://thuykhue.free.fr/tk05/trochuyen.html>

Kết tội Trương Vĩnh Ký làm “tay sai” cho Pháp, thế nhưng các “đồng chí” Mẫn Quốc, Trần Huy Liệu, Nguyễn Đắc Xuân ... lại không dám hó hé, nhắc nhở gì đến kẻ đã khao khát, đã mơ ước được làm tay sai cho Pháp, đã viết thư xin Tổng Thống Pháp cho học Trường Thuộc địa (École Coloniale)! Có phải vì kẻ đó là cha (già) các đồng chí là Hồ Chí Minh ? (« .. Tại Marseilles, ông đã viết thư đến Tổng thống Pháp, xin được nhập học vào Trường Thuộc địa (École Coloniale), trường chuyên đào tạo các nhân viên hành chính cho chính quyền thực dân, với hy vọng "giúp ích cho Pháp”

http://vi.wikipedia.org/wiki/H%E1%BB%93_Ch%C3%AD_Minh

Người ta chỉ thay một cái gì khi nó không còn “hoàn hảo” nữa. Thí dụ như chiếc áo rách được thay bằng chiếc mới lành lặn. Chiếc xe mới được thay cho chiếc cũ dở chứng «thường xuyên». Ngòi viết «rè» được thay bằng ngòi viết mới v...v Đó là chuyện làm bình thường của một người bình thường, trong một xã hội bình thường. Với người Cộng Sản thì khác! Họ thay những cái đang tốt (hoặc.. “hơi xấu”) bằng những cái tệ hại, tồi tệ (và xấu xí hơn) cho ... người khác (nhân dân)! Thí dụ như thay cái chủ nghĩa tư bản (mà họ gọi là « người bóc lột người”) bằng cái chủ nghĩa cộng sản (đảng bóc lột toàn dân); thay gạo tám bằng bo bo (nhân dân ăn) , thay thuốc tây bằng xuyên tâm liên uống riết thành “tâm ... điên” (nhân dân dùng) , thay « xe hơi, nhà lầu bằng «cuộc bộ, nhà xiêu” (nhân dân ở) ; thay nhạc vàng bằng nhạc đỏ eo éo như Tàu, la hét như Hồng Quân (nhân dân nghe) ; thay phim phụ đề viết chữ bằng «thuyết minh» với giọng Bắc Kỳ 75 không ai hiểu (nhân dân xem) ; thay nền văn chương, văn nghệ tự do bằng cách biến chúng thành công cụ tuyên truyền (nhân dân đọc) ; thay Chúa, Phật, Khổng Tử ... bằng Hồ Chí Minh, Lénine, Staline, Mao Trạch Đông, Kim Nhật Thành, Fidel Castro ... v...v... Cũng trong chiều hướng đó, ngay khi cưỡng chiếm được miền Nam, bắt chước đàn anh Liên Xô, họ thay Sài Gòn thành “HochiMinh-grad”, thay hầu hết những tên đường mang tên các anh hùng, nữ kiệt Việt Nam bằng tên của những đảng viên « vô danh, tiểu tốt « đối với dân miền Nam! Vô lý nhất là thay tên trường Petrus Ký = Lê Hồng Phong, tên trường Gia-Long = Nguyễn thị Minh Khai. Hai ngôi trường kỳ cựu của miền Nam, hai ngôi trường đã đào tạo hàng chục ngàn người tài giỏi (đa số) phụng sự xã hội, trở thành tên của cặp vợ chồng “Phong – Khai” Gió khai?! Đọc lên đã nghe kỳ, nói... lái lại còn kỳ hơn! Mà gió khai là phải! Sau 75, bị bắt ra đường biểu tình ủng hộ đảng lia chia, nhân dân có “xè xè nắm đất bên đường” thì cũng tự nhiên thôi. Ai đi trách những cái vôi đã làm “rầu rầu ngọn cỏ nửa vàng, nửa xanh”!

Rút “Trương Vĩnh Ký ”, một nhà Bác Học nổi tiếng thế giới, ông tổ làng báo Việt Nam, người có công đầu trong việc phát huy chữ Quốc Ngữ, ra khỏi tên trường Petrus Ký, thay vào Lê Hồng Phong, một thằng cha học sơ sơ, không biết có đến cái bằng Sơ Học (tiểu học) hay không, Hà Nội đã làm trò cười cho thiên hạ! Bởi vì cái tiểu sử của Lê Hồng Phong cho thấy đó là một tay sai chính cống của Cộng sản Quốc Tế : do Tàu và Nga đào tạo, lại có tên Nga là Litvinov nữa cơ, « sang « lắm! Cả đời Lit – Vi – Nóp Phong chỉ biết cụng phụng sự cho 2 ông chủ CS: Tàu, Nga (http://vi.wikipedia.org/wiki/L%C3%AA_H%E1%BB%93ng_Phong).

Lấy Lê Hồng Phong làm tên cho trường trung học nổi tiếng nhất miền Nam, thứ nhất Hà Nội muốn dần mặt phe “giải phóng” miền Nam (với nhiều nhân vật xuất thân từ Petrus Ký: Lưu hữu Phước, Mai Văn Bộ, Huỳnh Văn Tiêng, Nguyễn Văn Trấn, Huỳnh Tấn Phát, Nguyễn Minh Triết ...), thứ nhì là Đảng muốn xác định chủ trương “Hồng phải hơn Chuyên”, “Trí thức không bằng một cục ... Phong” . Đảng là trên hết, mấy chuyện học vấn, chuyên môn để sau!

Giữa hai hạng người, một, cộng tác với Pháp để « .. chỉ vẽ cho các quan Lang sa biết phong tục lễ nghĩa của con nhà An Nam, cho khỏi chổ mích lòng nhau, làm cho mẹ gà phải thương con vịt.” (Sơn Nam, số d) và một, làm đầy tớ cho Cộng sản quốc tế đưa VN vào quỹ đạo chuyên chính độc tài CS, đi hỏi một đứa bé lên 5 thì nó cũng biết ai mới là tay sai cho giặc!

Nói chi đâu xa, nhìn lại Việt Nam hôm nay mà xem : Ải Nam Quan đã thuộc về Tàu! Rồi Trường Sa - Hoàng Sa! Hải cảng Cam Ranh dành cho Nga! Miền Tây Nguyên đang bị Trung Cộng khai thác. Thanh niên được xuất khẩu, thiếu nữ bị bán ra. Quê hương ơi vì ai nên nổi?!

Đã một thời nhóm Tự Lực Văn Đoàn bị Hà Nội thủ tiêu (Khái Hưng, Tường Cẩm), phao vu " thân Nhật" , ngăn cấm các tác phẩm của họ. Lúc sau này, một số sách «Tự Lực» đã được nhóm «miền Nam» tái bản lại, một số tác giả «miền Nam» đã viết lại về nhóm Tự Lực, khác với cái nhìn "vu cáo, buộc tội" của Đảng. Nhưng chuyện trả lại bức tượng đồng, trả lại hai câu đối trước trường, trả lại cái tên, « trả lại những gì của trường Petrus Ký cho trường Petrus Ký thì không nghe ai nói gì cả!

Không nói đến chuyện lấy độc tài, đảng trị thay thế tự do, dân chủ, khi đất nước bị sang tay dần cho ngoại bang, khi sách vở bị đốt, khi kẻ sĩ bị đi tù, khi nền văn nghệ đa dạng bị triệt tiêu, khi lãnh tụ được thần thánh hóav...v... Khi một đất nước bị cai trị bằng búa, liềm thì có mùa nào mà Xuân nổi? Làm sao có cái Tết-đúng-nghĩa ở Việt Nam?

Chỉ có Tết-kinh-tế-thị-trường thôi!

BP